

OLIMPIADA DE ISTORIE**Etapa județeană****19 MARTIE 2022****Iași****CLASA a X –a****Varianta: 2**

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Se acordă 10 puncte din oficiu care se adaugă la Subiectul I.**
- **Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.**
- **Subiectele se tratează pe foi separate**

Subiectul I (40 puncte)

A. "Al treilea deceniu al secolului al XIX-lea se încheie cu un nou război între Rusia și Imperiul Otoman. De fapt, acest conflict venea să încheie o serie de războaie dintre marile puteri vecine ale celor două Principate ce dura de peste o sută de ani și fusese începută cu războiul austro-turc dintre anii 1716 și 1718, război în urma căruia Turcia, învinsă, a fost obligată prin tratatul de pace de la Passarowitz să cedeze Imperiului Habsburgic Banatul și Oltenia. A urmat apoi războiul austro-ruso-turc încheiat prin tratatul de pace de la Belgrad care stipula că Oltenia trebuia să fie restituită Țării Românești. Unul dintre cele mai importante conflicte din regiune a fost războiul ruso-turc dintre anii 1768 și 1774. De această dată pacea se încheia la Küciük-Kainardji. Importanța acestui război dintre Rusia și Imperiul Otoman rezidă în faptul că Rusia ajunge cu granițele la râul Bug și obține dreptul de liberă navigație în apele Mării Negre. Odată cu acestea creștea influența și presiunea Rusiei asupra Principatelor. A urmat apoi războiul austro-ruso-turc dintre anii 1787 și 1792. În urma păcii de la Iași, din ianuarie 1792 Rusia înaintază cu granițele până la Nistru, pentru ca în urma războiului ruso-turc dintre 1806 și 1812, Rusia să ajungă cu granițele la malul râului Prut. Extinderea granițelor Rusiei țariste către vest precum și rolul din ce în ce mai important pe care aceasta îl juca în regiunea Mării Negre și apoi în zona Mării Mediterane a avut drept consecință faptul că marile puteri ale Europei au început să acorde o atenție din ce în ce mai mare, expansiunii teritoriale a Rusiei și rolului proeminent pe care acesta îl dobândise în sud-estul Europei, transformând atitudinea agresivă a Rusiei la adresa Înaltei Porți într-o chestiune de drept internațional".

(Iulian Pînișoară, *Câteva considerații asupra Regulamentelor Organice din Moldova și Valahia*)

B. "Odată cu adâncirea crizei Imperiului otoman, după Tratatul de la Kuciuk Kainargi (1774), Poarta a trebuit să numească domni din rândul candidaților celor mai obedienți și înfeudați intereselor sale. Iată de ce au fost promovați acei candidați, care nu numai că „achitau polițele” Porții, dar mai și posedau inteligență și o vastă cultură, înzestrați cu un real simț politic. De observat, totodată, că prin acest tratat factorul extern, cel <rusesc>, devine un vector permanent în toate problemele care vizau raporturile dintre Poarta Otomană și Principate. Aprecierea dată de diplomatul austriac Thugut, la 1775, că <La Turquie est déjà une province russe>* – vine să confirme această situație. Iar Curtea de la Viena se simțea lezată nemijlocit de preeminența Rusiei în Principatele Române și în zona sud-estului european, deoarece, trebuie de avut în vedere că această prezență periclita realizarea obiectivelor politicii sale orientale, în care Bucovina deținea o importantă poziție strategică. La 1771, când Austria ocupase partea de nord a Moldovei (Bucovina), Cabinetul vienez trimise în Principatele Române o comisie compusă din ofițeri ai Statului major însărcinată să studieze și să evalueze avantajele lor. Misiunea a conchis: <Aceste țări sunt de o mare utilitate strategică pentru apărarea imperiului dinspre răsărit... Moldavia are o importanță specială, căci ar pune în comunicație directă Galiția și Lodomeria cu Transilvania..., iar trupele formate în Principate ar putea servi, în timp de război, a proteja manoperele oștirilor noastre. În privința negoțului, Moldo-România ar avea o importanță imensă>. Ulterior, conform Convențiilor încheiate la Constantinopol, între Curtea de la Viena și Poarta Otomană, cu privire la cedarea Bucovinei și delimitarea între Transilvania și teritoriul otoman (7 mai 1775, 12 mai 1776) se stipulase <recunoașterea granițelor Moldovei și Țării

Românești așa cum sunt arătate pe harta întocmită de austrieci>”.

(Vlad Mischevca, *Legăturile domnului fanariot Alexandru Ypsilanti cu Imperiul Habsburgic în ultimul sfert al secolului al XVIII-lea*)

* În traducere, *Turcia este deja o provincie rusă*.

C. ”Regulamentele Organice, [...] au fost apreciate diferit pe parcursul timpului. Și astăzi, după aproape două secole de la adoptarea lor, o anumită suspiciune planează asupra acestora, deoarece au fost elaborate în timpul ocupației militare ruse și sub supravegherea nemijlocită a autorităților țariste. Mulți autori sunt de părere că Regulamentele Organice au constituit prima constituție scrisă românească, alții remarcă faptul că ele <au ținut loc de constituție>. Astfel, George Alexianu menționează că Regulamentele Organice au ținut 27 de ani loc de Constituție în Principatele Române. Din punctul de vedere al conținutului său material, Regulamentele Organice reprezintă, după unii autori, o Constituție, apreciere menționată chiar în Tratatul de la Petersburg din ianuarie 1834. Deși autoritățile țariste au evitat noțiunea de <Constituție>, prin Convenția de la Akkerman, cerându-se să se alcătuiască un <Regulament>, sub numele acesta modest <e o adevărată Constituție a țării>”.

(Valentina Coptileț, *Regulamentelor Organice în literatura istorico-juridică*)

1. Precizați, pe baza sursei **A**, două consecințe ale tratatelor de la Passarowitz și Belgrad pentru Turcia. **4 puncte**
2. Menționați, pe baza sursei **B**, două informații referitoare la importanța Principatelor Române pentru Austria. **4 puncte**
3. Menționați, pe baza sursei **C**, două cauze ale suspiciunii referitoare la Regulamentele Organice. **4 puncte**
4. Formulați, pe baza surselor **A** și **B**, o opinie referitoare la influența rusă asupra spațiului românesc în secolele al XVIII-lea – prima jumătate a secolului al XIX-lea, susținând-o cu câte o informație selectată din fiecare dintre aceste surse. **8 puncte**
5. Prezentați alte două fapte istorice referitoare la Țările Române, în perioada 1716-1832, în afara celor la care se referă sursele **A**, **B** și **C**. **10 puncte**
6. Argumentați, prin două fapte istorice relevante, afirmația conform căreia evenimentele revoluționare din Europa din 1848 implică și spațiul românesc. **10 puncte**

Subiectul II (50 puncte)

Analizați comparativ, în aproximativ trei-patru pagini, **Impactul revoluțiilor moderne asupra statalității europene**, având în vedere:

- prezentarea unei asemănări între consecințele adoptării unor documente inspirate de principiile iluministe pentru modelul politic american și francez;
- precizarea a două consecințe ale campaniilor napoleoniene asupra statelor europene în perioada 1796-1815;
- prezentarea a două fapte istorice referitoare la revoluțiile moderne din Europa de Vest și Centrală în prima jumătate a secolului al XIX-lea și menționarea a două asemănări și a două deosebiri dintre acestea;
- formularea unei opinii referitoare la evoluția statelor din Europa Centrală și Răsăriteană în a doua jumătate a secolului al XIX și susținerea acesteia cu două argumente istorice.

Notă !

Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea sintezei**, **evidențierea relației cauză-efect**, susținerea opiniei cu **argumente istorice** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **sucesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea sintezei** în limita de spațiu precizată.